

ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES
cenhadaeth ein cenedl | our national mission

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Pecyn adnoddau addysg
gyrfaoedd a phrofiadau
cysylltiedig â byd gwaith

Gyrfa Cymru
Careers Wales

Cynnwys

1. Datblygu gweledigaeth ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol	2
2. Cynnydd mewn gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith	3
3. Cynllunio ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith o fewn y Cwricwlwm i Gymru	4
4. Canllaw ar gyfer gwerthuso a gwella	5
5. Adrodd ar ansawdd i uwch arweinwyr	8
6. Rôl yr arweinydd gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith	9
7. Rolau athrawon o fewn gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith	11
8. Rôl y gweithiwr gyrfaoedd proffesiynol	12
9. Adnoddau ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn y sector cynradd	13
10. Adnoddau ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn y sector uwchradd	18
11. Adnoddau ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith mewn ysgolion arbennig	25
12. Creu diwylliant dysgu proffesiynol o fewn gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith	28
13. Creu rhwydwaith	31
14. Datblygu perthynas gyda chyflogwr neu ymwelydd arall	33
15. Cynllunio eich proses hunanasesu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith	34
16. Prif ganfyddiadau o'ch hunanasesiad	35
17. Portffolio hunanasesu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith	36

1. Datblygu gweledigaeth ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol

Mae'r templed isod yn eich galluogi i adeiladu gweledigaeth ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol. Ei nod yw eich helpu i ystyried cenhadaeth eich ysgol, pa weithgareddau gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith sydd gennych eisoes ar waith, eich amcanion ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith a sut y byddwch yn eu cyflawni.

Beth yw gweledigaeth neu ddatganiad cenhadaeth eich ysgol a sut mae'n ymwneud â gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith?
Pa weithgareddau gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith sydd eisoes yn bodoli o fewn eich ysgol a'ch cwricwlwm?
Beth yw'r weledigaeth ar gyfer eich darpariaeth gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith? Beth mae'n ceisio'i gyflawni yn y pen draw?
I ble yr ydych yn dymuno cyrraedd? Sut ydych chi am i'ch darpariaeth gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith edrych ymhen tair blynedd? Nodwch 3 i 5 amcan lefel-uchel.
1 2 3 4 5
Pwy yw'r rhanddeiliaid allweddol yr ydych yn cydweithio â nhw i ddatblygu eich cwricwlwm?
Sut ydych chi'n mynd i gyrraedd yno? Nodwch 3 i 5 o gamau lefel-uchel.
1 2 3 4 5

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

2. Cynnydd mewn gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Mae gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn broses ddysgu barhaus. Mae sicrhau cynnydd yn golygu mynd â'r dysgu'n ehangach ac yn ddyfnach bob tro yr ail-ymwelir â nod dysgu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith. Dysgwyr eu hunain yw'r bobl orau i benderfynu ar yr hyn y maent yn barod i'w ddysgu nesaf a lefel yr her sy'n addas iddynt. Gall ysgolion adnabod camau cynnydd eang sy'n addas ar gyfer oedran a lefel datblygiad y mwyafrif o ddysgwyr, gan gysylltu'r camau hyn i nodau dysgu yn yr adrannau ar ganllawiau gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn y Cwricwlwm i Gymru ac i'w amgylchiadau unigryw.

Mae'r templed isod yn eich galluogi i ysgrifennu datganiadau cynnydd sy'n berthnasol i oedran ac ystod datblygiadol eich dysgwyr.

Mae'r amgylchedd dysgu yn datblygu, ac mae'r addysgu yn ffocysu ar:	Datblygiad cynnar (Tua 3 i 7 oed)	Blynyddoedd datblygiadol (Tua 8 i 11 oed)	Glasoed (Tua 12 i 16 oed)
Archwilio hunaniaeth a chymdeithas			
Ehangu gorwelion			
Goresgyn rhwystrau			
Archwilio cyfleoedd			
Datblygu hyblygrwydd a gwydnwch			

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

3. Cynllunio ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith o fewn y Cwricwlwm i Gymru

Mae gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn thema drawsbynciol i hyrwyddo datblygiad gyrfa dysgwyr a'u cynnydd ar draws y meysydd dysgu a phrofiad (Meysydd). Bydd dysgwyr yn elwa o gael cynllun gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith sydd yn hyblyg, yn esblygu ac sy'n adlewyrchu eu hanghenion a'u diddordebau. Mae angen cytuno ar y cynllun a'i gynnal yn barhaus ar lefel ysgol a dangos, yn glir ac yn benodol, sut y bydd gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn cael ei weithredu. Darperir y templed isod fel enghraifft ond efallai y byddai'n well gan ysgolion ei addasu neu ddefnyddio eu hoffer cynllunio a monitro, gwerthuso ac adolygu presennol yn lle.

Grwpiau targed Ar gyfer pwy mae'r weithgaredd?	Amserlennu Pryd y bydd yn digwydd?	Trosolwg o'r weithgaredd Beth fydd yn digwydd?	Meysydd dysgu a phrofiad Pa Feysydd? *	Effaith a fwriedir		Adolygu Beth allwn ni ei wneud i wella'r ddarpariaeth?
				Sut bydd dysgwyr yn elwa mewn perthynas â'u Maes?	Sut bydd dysgwyr yn elwa o safbwynt eu datblygiad gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith?	

*Allwedd:

Y Celfyddydau Mynegiannol (celf; dawns; drama; ffilm a chyfryngau digidol; cerddoriaeth)

Iechyd a Lles (iechyd a datblygiad y corff, iechyd meddwl; lles emosiynol a chymdeithasol)

Y Dyniaethau (daearyddiaeth; hanes; crefydd, gwerthoedd a moeseg; astudiaethau busnes; astudiaethau cymdeithasol)

Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu (Cymraeg; Saesneg; ieithoedd rhyngwladol; iaith Arwyddion Prydain)

Mathemateg a Rhifedd

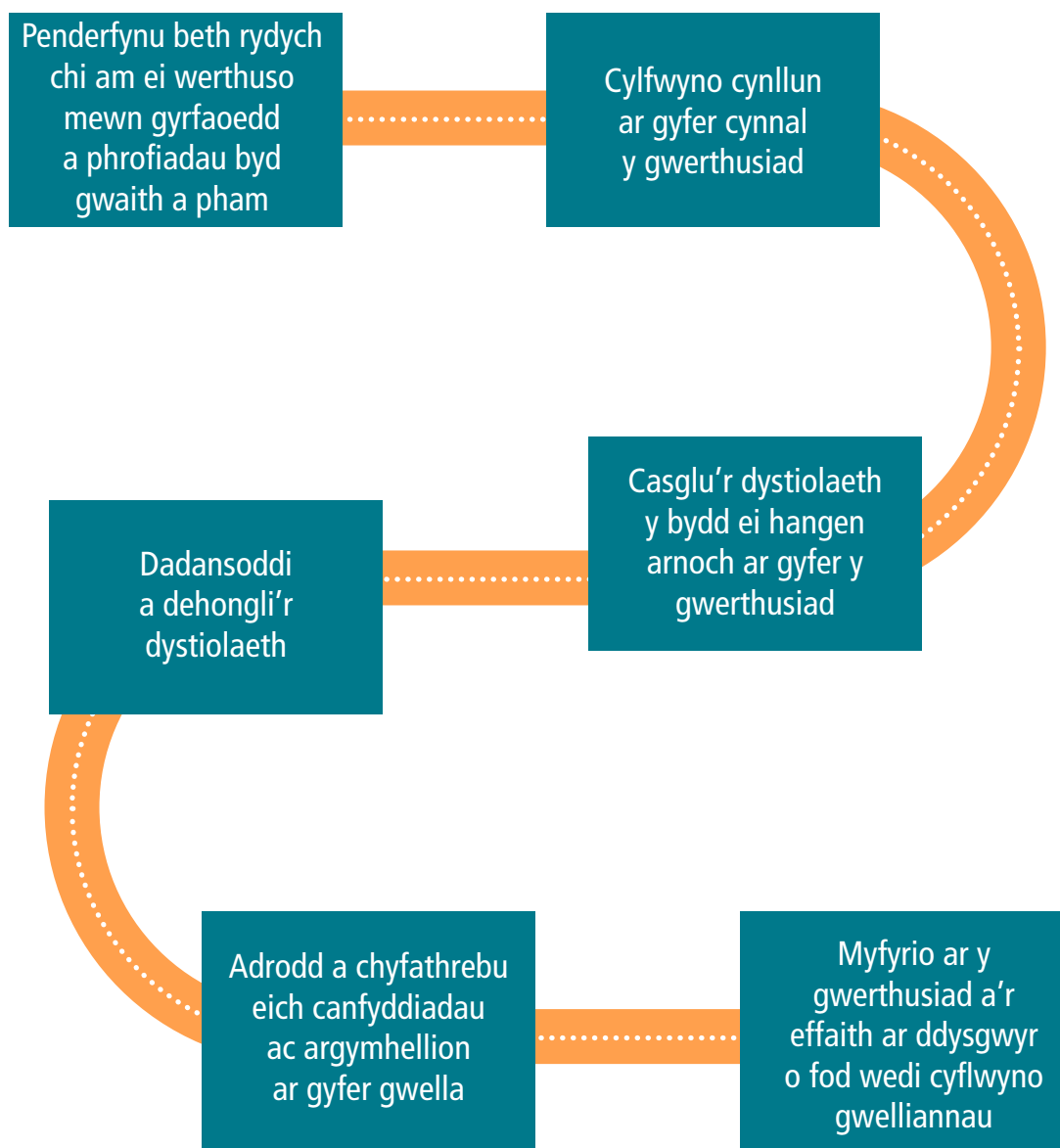
Gwyddoniaeth a Thechnoleg (bioleg; cemeg; cyfrifiadureg; dylunio a thechnoleg; ffiseg)

Cliciwch yma i agor y ffurflen

4. Canllaw ar gyfer gwerthuso a gwella

Mae gwerthuso'n cyfrannu at hunanasesu drwy ddarparu ffordd strwythuredig o ymchwilio i werth darpariaeth gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yr ysgol ac adnabod sut y gellir ei gwella ymhellach. Mae'n weithgaredd sy'n defnyddio adnoddau'n ddwys ac y mae angen rheoli'r broses yn ofalus er mwyn sicrhau bod canlyniadau yn deillio o'r buddsoddiad. Mae'r dull a awgrymir yn y pecyn adnodd hwn yn dilyn y canllawiau yn *Canllawiau gwella ysgolion: fframwaith ar gyfer gwerthuso, gwella ac atebolrwydd* (Llywodraeth Cymru, 2021) (llyw.cymru/canllawiau-gwella-ysgolion) gan annog dull hyblyg a realistig ar gyfer gwerthuso a gwella gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith.

Bydd gwerthusiad effeithiol yn llywio'r broses o wneud penderfyniadau'r rhai sy'n arwain datblygiad gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn yr ysgol. Mae hyn yn awgrymu bod angen i chi feddwl am y camau canlynol.

Penderfynu beth rydych chi am ei werthuso mewn gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith a pham

Dylai gwerthuso fod yn broses ddyddiol a pharhaus; ond o bryd i'w gilydd bydd ysgolion yn adnabod yr angen i gynnal gwerthusiad penodol. Gall hyn gael ei sbarduno gan bryderon penodol fel:

- ydych chi'n ymwybodol o anhawster fel adborth negyddol gan ddysgwyr mewn perthynas â faint maen nhw'n mwynhau ac yn gwerthfawrogi gweithgaredd penodol (a sut allwn ni weddnewid y sefyllfa)?
- a ydych yn ansicr a yw gweithgaredd yn cael yr effaith a ddymunir?
- a oes gennych ddiddordeb mewn treialu a gwerthuso gweithgaredd newydd?

Wrth benderfynu beth i'w werthuso, bydd angen i chi hefyd fod yn realistig ynghylch pa lefel rydych yn ei chyflwyno. Mae D. L. Kirkpatrick yn nodi'r pedair lefel werthuso canlynol.

1. Adweithiau – A yw dysgwyr yn fodlon?
2. Dysgu – Pa ddysgu sydd wedi digwydd?
3. Trosglwyddo – A yw perfformiad dysgwyr wedi gwella?
4. Canlyniadau – A yw'r ysgol wedi elwa?

Cyflwyno cynllun ar gyfer cynnal y gwerthusiad

Bydd cynllunio gofalus yn eich helpu i osgoi camgymeriadau fel peidio â chyfathrebu'n dda â'r rhai a fydd yn rhan o'r gwerthusiad. Bydd hefyd yn eich helpu i osgoi diffygion gwerthuso megis barnu bod gweithgaredd yn aneffeithiol pan, mewn gwirionedd, y broses o reoli a gweithredu'r gweithgaredd oedd yn ddiffygiol.

Gallwch addasu/defnyddio'r cynllunydd gwerthuso hwn i baratoi ar gyfer gwerthusiad.

Penawdau'r cynllun gwerthuso	Eich cynllun
Materion i'w archwilio	
Diben y gwerthusiad	
Eich rhagdybiaethau neu brif syniadau mewn perthynas â ffocws y gwerthusiad	
Pwy fydd yn cymryd rhan ac ym mha ffordd?	
Dulliau ac amserlen ar gyfer casglu gwybodaeth gan gynnwys treialu eich offerynnau gwerthuso	
Dulliau ac amserlen ar gyfer dadansoddi a dehongli gwybodaeth	
Fformatau ar gyfer cyflwyno a lledaenu eich canfyddiadau	

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

Darllen pellach

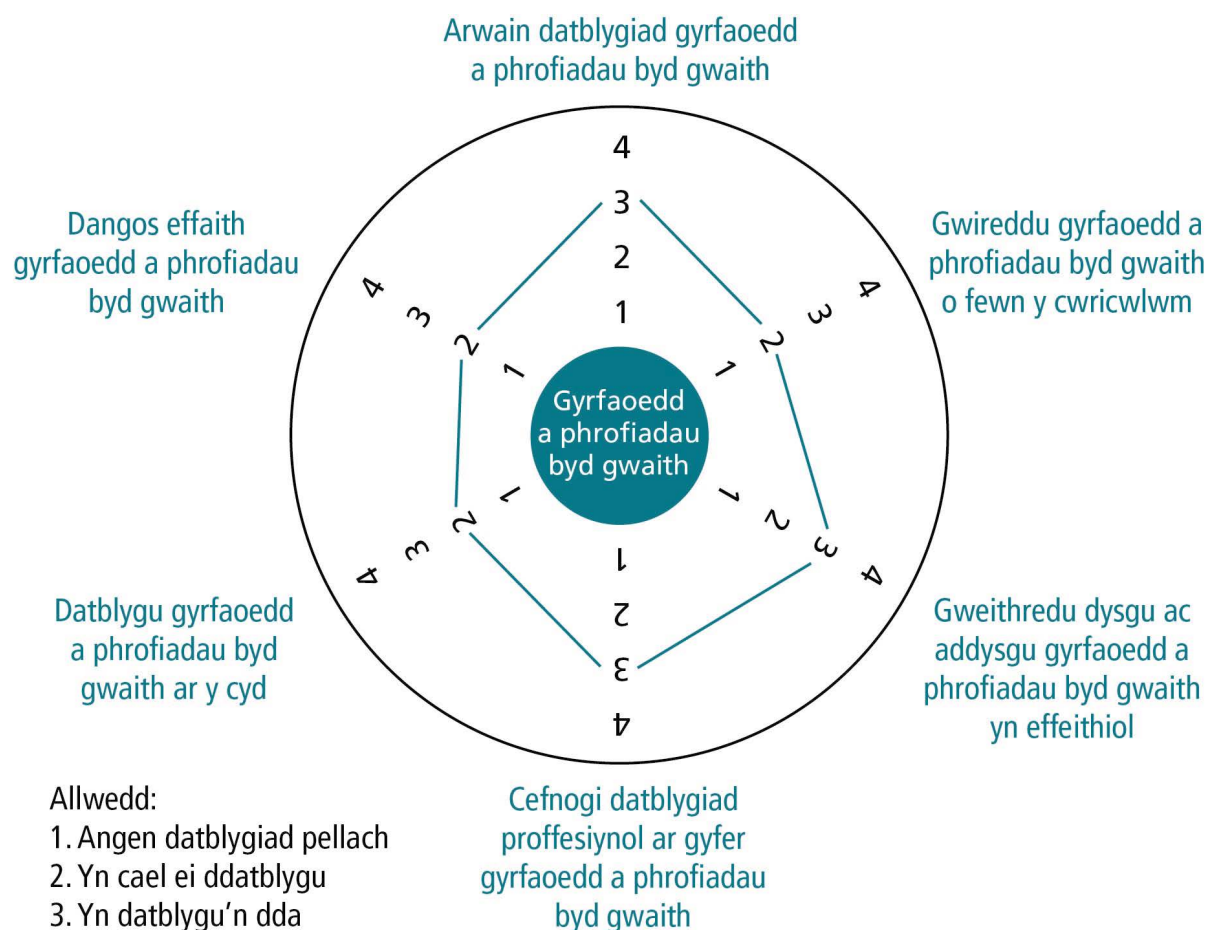
- Mae *A Guide to Actively Involving Young People in Research* gan Perpetua Kirby (www.invo.org.uk/wp-content/uploads/2012/01/InvolvingYoungPeople2004.pdf) yn cynnig cyngor ar sut i gynnwys dysgwyr fel rhan o'r broses werthuso.
- Mae'r casgliad o ganllawiau 'How to' (www.nfer.ac.uk/how-to-guides-collection) gan y Sefydliad Cenedlaethol er Ymchwil i Addysg (NFER) yn cynnig cyngor ar gynnal ymchwil weithredol a chynnal grwpiau ffocws.
- Mae'r bennod ar gwerthuso a datblygu eich rhaglen yn *The Careers Leader Handbook* gan David Andrews a Tristram Hooley (Trotman Publishing, 2018) (<https://trotman.co.uk/products/the-careers-leader-handbook>) yn cyflwyno model theori newid a fydd yn eich helpu i wella effeithiolrwydd eich gwerthusiadau.
- Mae *Practical Research and Evaluation: A Start-to-Finish Guide for Practitioners* gan Lena Dahlberg a Colin McCaig (SAGE Publications Ltd, 2010) (<https://methods.sagepub.com/book/practical-research-and-evaluation>) yn cynnwys cyflwyniad hygrych i werthuso.
- Mae *The DIY Evaluation Guide* gan Rob Coe, Stuart Kime, Camila Nevill a Robbie Coleman ar gyfer y Educational Endowment Foundation (https://educationendowmentfoundation.org.uk/public/files/Evaluation_Guide/EEF_Evaluation_DIY_Evaluation_Guide.pdf) yn adnodd defnyddiol i athrawon.

5. Adrodd ar ansawdd i uwch arweinwyr

Weithiau mae'n ddefnyddiol i arweinydd gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith ddarparu crynodeb byr o gynnydd yr ysgol yn gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith i uwch arweinwyr. Mae'r offeryn canlynol yn cynnig un ffordd o gyflwyno'r wybodaeth hon fel crynodeb un-dudalen.

Ystyriwch bob un o'r chwe dimensiwn o ansawdd a nodwch yr hyn yr ydych chi'n ystyried fel sgôr gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith ar draws yr ysgol. Tynnwch linellau rhwng y rhifau/sgoriau i ddarparu darlun gweledol o'r sefyllfa yn eich ysgol.

Cwblhewch y siart canfyddiadau allweddol a gwnewch eich argymhellion ar gyfer cryfhau, gwella neu flaenoriaethu'r camau nesaf ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith.

Canfyddiadau allweddol	Argymhellion allweddol

Cliciwch yma i agor y ffurflen

6. Rôl yr arweinydd gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith

Un o egwyddorion allweddol y Cwricwlwm i Gymru yw cydweithio ac integreiddio agos rhwng rolau staff ar lefel ysgol gyfan ac draws Meysydd. Mae gweithredu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yn gofyn am gydweithio fel tîm. Mae'n bosibl y bydd ysgolion yn dymuno ystyried sut y gall rôl yr arweinydd gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith gefnogi'r ffordd hon o weithio.

Mae rôl yr arweinydd gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yn swyddogaeth arbenigol a gyflawnir gan uwch arweinydd neu arweinydd canol fel arfer fel rhan o'u dyletswyddau ehangach. Bydd maint y rôl a'r dyletswyddau yn dibynnu ar gyd-destun yr ysgol. Gall athro, ymarferwr datblygu gyrfa proffesiynol neu weithiwr proffesiynol o gefndir arall ei wneud yn ogystal (er enghraifft aelod o'r staff gweinyddol, unigolyn sydd â phrofiad mewn diwydiant). Bydd angen i'r uwch arweinwyr gymryd camau i ddod o hyd i gyfleoedd dysgu proffesiynol i'r unigolyn a benodir er mwyn sicrhau bod ganddynt y set sgiliau briodol. Mae'r ffigur isod yn dangos y prif dasgau arweinyddiaeth sy'n gysylltiedig â fframwaith hunanasesu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith.

Rôl arweinydd gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith (wedi'i addasu o lawlyfr David Andrews a Tristram Hooley The Careers Leader Handbook)
(<https://trotman.co.uk/products/the-careers-leader-handbook>)

Y fframwaith	Tasgau allweddol
Arwain datblygiad gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith	1. Cyngori uwch arweinwyr ar bolisi, strategaeth ac adnoddau ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith 2. Adrodd i uwch arweinwyr a'r corff llywodraethu 3. Rheoli gwaith staff gyrfaedd eraill, er enghraifft gweinyddwr (os yw'n briodol)
Gwireddu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith o fewn y cwricwlwm	4. Rheoli sut y darperir gwybodaeth am yrfaedd ac adnoddau'r cwricwlwm 5. Cysylltu ag arweinwyr ym mhob un o'r Meysydd i gynllunio a datblygu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith 6. Cynnal cynllun gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith blynyddol
Gweithredu dysgu ac addysgu mewn gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yn effeithiol	7. Monitro datblygiadau mewn ymchwil, theori ac ymarfer addysgeg 8. Argymhell dulliau dysgu ac addysgu ar gyfer gweithredu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith
Cefnogi datblygiad proffesiynol ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith	9. Briffio a chefnogi athrawon, tiwtoriaid a staff cynorthwyo 10. Asesu anghenion hyfforddi a thrafod ymyriadau dysgu proffesiynol posibl

**Rôl arweinydd gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith (wedi'i addasu o lawlyfr
David Andrews a Tristram Hooley The Careers Leader Handbook)
(<https://trotman.co.uk/products/the-careers-leader-handbook>)**

Y fframwaith	Tasgau allweddol
Datblygu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith ar y cyd	11. Trafod cytundeb lefel gwasanaeth blynyddol gyda Gyrfa Cymru (ysgolion uwchradd) 12. Sefydlu, cynnal a datblygu gweithgareddau gyda cholegau addysg bellach, prifysgolion, darparwyr prentisiaethau a chyflogwyr 13. Ymgysylltu â rhieni a gofalwyr mewn perthynas â gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith 14. Defnyddio llais y dysgwr
Dangos effaith gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith	15. Cysylltu â rheolwyr cymorth bugeiliol dysgwyr (er enghraifft rheolwyr tîm tiwtorial, cydlynnydd anghenion addysgol arbennig) i nodi ffyrdd o ddiwallu anghenion unigol dysgwyr, gan gynnwys cyfeirio dysgwyr at gynghorwyr gyrfaedd 16. Monitro, adolygu a gwerthuso effaith gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith

7. Rolau athrawon o fewn gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith

Mae athrawon dosbarth yn cefnogi gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith mewn pedair prif ffordd. Defnyddiwrch yr awgrymiadau hyn i helpu staff i gynllunio eu taith dysgu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith.

Hysbysydd gyrfa

Bod yn oedolyn dibynadwy sydd wedi gwneud penderfyniadau gyrfaol ac sydd â phrofiadau a allai lywio datblygiad gyrfa person ifanc

Cymorth bugeiliol

Darparu cymorth bugeiliol a helpu i wneud cysylltiadau i benderfyniadau gyrfaol a chefnogaeth berthnasol ar gyfer gyrfaedd

Cefnogaeth o fewn Meysydd

Gwneud cysylltiadau rhwng Meysydd a gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yng nghyd-destun y cwricwlwm ehangach, ac adeiladu gwybodaeth ar yrfaedd, sgiliau rheoli gyrfa a phrofiadau byd gwaith o fewn y cwricwlwm

Gwireddu gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith

Bod yn rhan o'r broses o ddatblygu a darparu gweithgareddau gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith. Er enghraifft fel rhan o'r Maes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles neu weithgaredd trawsgwricwlaidd

Ffynhonnell: Addaswyd o waith Tristram Hooley, Tony Watts a David Andrew: Teachers and Careers (Prifysgol Derby, 2015) (<https://derby.openrepository.com/bitstream/handle/10545/346008/Teachers%20and%20Careers-final.pdf;jsessionid=A9003191F06C187D848F5281EA7E9601?sequence=1>).

8. Rôl y gweithiwr gyrfaoedd proffesiynol

Bydd eich ysgol am ddefnyddio'r cymorth a ddarperir gan Gyrfa Cymru i ddatblygu a gweithredu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith. Rhan allweddol o hyn fydd gweithio'n agos gyda gweithiwr proffesiynol ym maes gyrfaoedd. Dangosir rolau allweddol gweithiwr proffesiynol gyrfaoedd isod. Sut y byddwch yn defnyddio cefnogaeth gweithiwr proffesiynol gyrfaoedd i ddatblygu eich darpariaeth gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith chi?

Gwybodaeth ar yrfaedd ac asesu

Darparu gwybodaeth annibynnol ac adnoddau ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Addysg gyrfaoedd

Cefnogi gwireddu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith ar draws y cwricwlwm

Cwmsela a chynghor gyrfaoedd

Darparu cwmsela gyrfaoedd un-i-un a grŵp i fyfyrwyr

Datblygwr systemau

Darparu syniadau i'ch cynorthwyo i ddatblygu eich darpariaeth gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Rheolwr rhaglen a gwasanaethau

Cynllunio cytundeb partneriaeth a helpu i wireddu gweledigaeth yr ysgol ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Ffynhonnell: Wedi'i addasu o lawlyfr *NICE Handbook for the Academic Training of Career Guidance and Counselling Professionals* (www.nice-network.eu/pub/)

9. Adnoddau ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn y sector cynradd

Adnoddau

Mae'r rhestr hon yn cynnwys y ddau adnodd sydd wedi'u datblygu'n benodol ar gyfer Cymru, ac adnoddau sydd wedi'u datblygu ar gyfer cyd-destunau eraill. Efallai y bydd angen addasu adnoddau sydd wedi'u creu y tu allan i Gymru. Ni ddylid trin yr adnoddau yn y siartiau hyn fel argymhellion penodol. Nid yw'r rhestr yn gynhwysfawr a chaiff ei diweddarau lle'n berthnasol ar wefan Gyrfa Cymru.

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Y Celfyddydau Mynegiannol	Mae Bring the Noise (www.bbc.co.uk/teach/bring-the-noise) yn darparu adnoddau cerddoriaeth o BBC Teach Mae Children in Art (www.nationalgalleries.org/art-and-artists/features/children-art) yn darparu adnoddau o Oriolau Cenedlaethol yr Alban Mae Drama Resource (https://dramaresource.com/drama-resources/) yn cynnwys erthyglau ac adnoddau ar gyfer athrawon drama Mae Jump Start (https://primaryschooldance.co.uk/dance-resources/) (£) yn darparu adnoddau dawns Mae Nikon Kids Photo Club (https://kidsphotoclub.com) (£) yn dangos sut i ddefnyddio ffotograffiaeth yn yr ystafell ddosbarth ac o fewn clybiau allgyrsiol	Mae <i>Drawing the future</i> gan Nick Chambers, Dr Elnaz T Kashefpakdel, Jordan Rehill a Christian Percy (Education and Employers, 2018) (www.educationandemployers.org/wp-content/uploads/2018/01/DrawingTheFuture.pdf) yn archwilio defnydd arlunio i ystyried llwybrau gyrfa plant yn y dyfodol National Drama (https://ndresources.co.uk), sef sefydliad ar gyfer athrawon drama ac addysgwyr theatr. Mae'r adnoddau yn y ddolen yn cynnig cymorth gyda dulliau dysgu o bell National Society for Education in Art and Design (www.nsead.org) Mae One Dance UK (www.onedanceuk.org) yn darparu canllaw ar gyfer gyrfaoedd dawns a Llysgenhadon Dawns Mae Music Mark (www.musicmark.org.uk) yn darparu ystod cynhwysfawr o adnoddau i gefnogi rhagoriaeth mewn addysg gerdd Mae The Media Education Association (www.themea.org.uk) yn darparu adnoddau i gefnogi addysgwyr cerdd ac i hybu llythrennedd cyfryngau

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Iechyd a Lles	Mae Equal Choices, Equal Chances (www.equalityhumanrights.com/en/primary-education-resources) yn darparu cynlluniau gwers a fideos wedi'u datblygu gan Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol Mae Jigsaw Cymru (www.jigsawpshe.com) (£) yn darparu rhaglen waith fanwl ar gyfer ABCh/iechyd a lles ar gyfer plant 3 i 16 oed Mae PiXL (www.pixl.org.uk/edge) (£) yn cynnig adnoddau sgiliau bywyd Mae PSHE Association (https://pshe-association.org.uk/curriculum-and-resources/resources/health-and-wellbeing-wales-how-pshe-association) yn darparu amrywiaeth o adnoddau sydd wedi'u cynllunio i'w hymgorffori o fewn addysg iechyd a lles yng Nghymru	Mae <i>Career exploration and development in childhood</i> wedi'i olygu gan Mark Watson a Mary McMahon (Routledge, 2018) (www.routledge.com/Career-Exploration-and-Development-in-Childhood-Perspectives-from-theory/Watson-McMahon/p/book/9781138602014) yn cyflwyno penodau gan unigolion blaenllaw ym maes archwilio a datblygu gyrfa ymysg plant Early Education (www.early-education.org.uk) <i>Realising the ambition: Being Me</i> (Education Scotland, 2020) (education.gov.scot/media/3bjpr3wa/realisingtheambition.pdf) <i>Educators' Toolkit</i> Skills Builder (www.skillsbuilder.org/primary)
Y Dyniaethau	Adnoddau hanes (www.history.org.uk/primary) gan y Gymdeithas Hanesyddol (Saesneg yn unig) Mae Historic England (https://historicengland.org.uk/services-skills/education/images-by-theme/) yn darparu delweddau fesul thema	Geographical Association (GA) (www.geography.org.uk/home) yw'r gymdeithas pwnc flaenllaw ar gyfer athrawon daearyddiaeth Mae'r National Association of Teachers of Religious Education (NATRE) (www.natre.org.uk) yn gweithio i gefnogi athrawon ac arweinyddion yn y maes hwn mewn ysgolion a sefydliadau eraill
Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu	Llyfrau plant HarperCollins (www.harpercollins.com/pages/childrens) (£) Llyfrau plant Scholastic (www.scholastic.co.uk) (£) Llyfrau plant Usborne Publishing (https://usborne.com/gb/) (£) Llyfrau plant Walker Books (www.walker.co.uk) (£)	National Association for the Teaching of English (www.nate.org.uk) The English Association (https://englishassociation.ac.uk) UK Literacy Association (https://ukla.org)

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Mathemateg a Rhifedd	MoneySense (https://natwest.mymoneysense.com/home/) gan fanc NatWest – rhaglen addysg ariannol rhad ac am ddim ar gyfer dysgwyr 5 i 18 oed sy'n cynnwys gweithgareddau hwylus, gemau ac adnoddau sy'n helpu addysgu plant am arian yn y cartref ac mewn ysgolion Mae Young Enterprise – Young Money (www.young-enterprise.org.uk) yn elusen genedlaethol sy'n ysgogi plant i lwyddo ym myd gwaith gan roi iddynt y sgiliau, gwybodaeth a'r hyder sydd angen arnynt	Mae'r Association of Teachers of Mathematics (www.atm.org.uk) yn darparu ystod o ddeunyddiau ar gyfer gwersi a datblygiad proffesiynol, gan gynnwys rhai sy'n mynd i'r afael â effeithiau parhaus y pandemig Mae'r Mathematical Association (www.m-a.org.uk) yn cefnogi ac yn hyrwyddo hyder a mwynhad mathemateg i bawb, yn enwedig pobl ifanc Mae'r National Centre for Excellence in the Teaching of Mathematics (www.ncetm.org.uk) yn darparu ystod o adnoddau dysgu proffesiynol, gan gynnwys adnoddau sy'n ymdrin ag effeithiau parhaus y pandemig
Gwyddoniaeth a Thechnoleg	Mae CareersCraft (gyrfacymru.llyw.cymru/cynllunio-eich-gyrfa/adnoddau-addysg-gyrfa-cymru/crefftgyrfaoedd-ar-minecraft) yn fyd Minecraft newydd a gynlluniwyd i helpu i annog chwaraewyr i ddysgu mwy am gyfleoedd gwaith a'r byd gwaith yn ogystal â'u cryfderau a'u diddordebau eu hunain Mae Careers City (hwb.gov.wales/repository/publishers/53ec1adb-6ec7-4773-a59e-9e4d57e282b3/resource/e261d08e-a589-4e3a-9d04-3d1feeea9473/cy) yn adnodd i ddysgwyr rhwng 7 ac 11 oed. Mae'r prif offeryn dysgu yn canolbwyntio ar map darganfod sy'n cynnwys adeiladau o fewn dinas gyrfaedd sy'n cynrychioli sectorau allweddol o ddiwydiant, megis siopau i gynrychioli swyddi manwerthu, canolfan ailgylchu i ddangos rolau mewn ynni a'r amgylchedd a chanolfan y dyfodol i gynnwys swyddi mewn gwyddorau bywyd	Mae STEM Learning (www.stem.org.uk) yn darparu prosiectau, hyfforddiant ac adnoddau ar gyfer athrawon a dysgwyr Mae'r Technology, Pedagogy and Education Association (https://tpea.ac.uk) yn cefnogi datblygiad polisi ar ymarfer o fewn addysg dechnoleg Mae'r Design and Technology Association (www.data.org.uk) yn darparu cyngor, cefnogaeth ac hyfforddiant i bobl sy'n rhan o faes dylunio, peirianeg a thechnoleg

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Gwyddoniaeth a Thechnoleg (parhad)	Mae gan Careers Planet (www.adviza.org.uk/shop/careers-planet) (£) gynlluniau gwersi a gemau ar thema 'y gofod' lle mae plant yn troi'n ofodwyr ac yn teithio i alaeth ffuglennol i ddarganfod 23 o Blanedau Gyrfaoedd a'r swyddi sy'n bodoli arnynt	
Cyffredinol/ trawsgwricwlaidd	Mae BBC class clips (www.bbc.co.uk/bitesize/topics/zhkk7ty/resources/1) yn cynnwys cyfres o fideos ar gyrfaoedd a byd gwaith Mae'r Criw Mentrus (businesswales.gov.wales/bigideas/cy/adran-partner/cystadleuaeth-ysgolion-cynradd-y-criw-mentrus) gan Syniadau Mawr Cymru yn rhoi cyfleoedd i blant oed cynradd ar draws Cymru i ddatblygu sgiliau entrepreneuriaidd mewn ffordd hwylus a rhyngweithiol Mae First Jed (www.careerssoft.co.uk/Products/Job_Explorer_Database/First_Jed.aspx) (£) wedi'i gynllunio ar gyfer ysgolion cynradd ac arbennig ac mae ganddo fap byd gwaith, gwybodaeth am swyddi a chwestiynau cwis Mae icould (https://icould.com) yn darparu ffilmiau ac adnoddau gyrfaoedd Mae LOUD! Network and the PSHE Association (https://pshe-association.org.uk/curriculum-and-resources/resources/loud-network-ks2-lessons-job-skills-influences) wedi cydweithio i ddarparu gwersi Cyfnod Allweddol 2 newydd ar 'sgiliau gwaith, dylanwadau a nodau' Mae My future My choice (www.myfuturemychoice.co.uk) yn darparu gweithgareddau ac adnoddau (£) Mae North East Ambition (www.northeastambition.co.uk) yn darparu adnoddau, cyfeiriadur darparwyr ac offer cwricwlwm	Mae <i>A guide for primary school leaders on working with employers and volunteers</i> (www.educationandemployers.org/wp-content/uploads/2014/10/Primary-Futures-Guide.pdf) gan Primary Futures yn darparu canllawiau i ysgolion cynradd ar sut i weithio'n effeithiol gyda chyflogwyr <i>Do primary school children's career aspirations matter?</i> Eirini Flouri a Constantina Panourgia (Centre for Longitudinal Studies, 2012) (https://cls.ucl.ac.uk/wp-content/uploads/2017/04/CLS-WP-20125-.pdf) <i>Occupational aspirations of children from primary school to teenage years across ethnic groups</i> gan Lucinda Platt a Samantha Parsons (Centre for Longitudinal Studies a'r Runnymede Trust) (https://cls.ucl.ac.uk/wp-content/uploads/2018/09/9948_CLS_Paper_Occupational_Aspirations_of_Children_WEB_FINAL.pdf) <i>Primary Futures: connecting life and learning in UK primary education</i> gan Anthony Mann, Elnaz Kashefpakdel a Steve Iredale (www.educationandemployers.org/wp-content/uploads/2017/05/Primary-Futures-research-essay-2017-Mann-Kashefpadkel-Iredale.pdf) <i>Starting Early: Building the foundations for success</i> gan Chris Percy ac Alice Amegah (Education and Employers) (www.educationandemployers.org/research/startingearly/)

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Cyffredinol/ trawsgwricwlaidd (parhad)	Mae The Panjango Resource Bank (https://panjango.com/collections/resource-bank) (£) yn cynnig adnoddau addysgu rhyngweithiol gan gynnwys gêm gyrfaedd ar-lein i ddod â dysgu'n fyw a'i gysylltu â'r byd go iawn Mae'r Primary Careers Resources Platform (https://primary-careers.careersandenterprise.co.uk) (gan y Cwmni Gyrfaoedd a Menter) yn cynnwys adnoddau, astudiaethau achos, newyddion a gwybodaeth am pam mae addysg gyrfaedd yn bwysig a beth sy'n gweithio Mae Primary Futures (www.primaryfutures.org) yn galluogi ysgolion i gysylltu â gwirfoddolwyr o fyd gwaith Adnoddau addysgu TES (www.tes.com/teaching-resources) (£) Mae Twinkl (www.twinkl.ca/search?q=welsh&c=244&r=parent) (rhad ac am ddim, a £) yn darparu ystod o adnoddau cynllunio, gan gynnwys rhai y gellir eu defnyddio ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith YouTube (www.youtube.com) – chwiliwch fideos gyrfaedd ar gyfer plant	<i>What works? Career-related learning in primary schools</i> gan Elnaz Kashfepakdel, Jordan Rehill a Deirdre Hughes (Careers and Enterprise Company) (www.careersandenterprise.co.uk/media/m42pwir3/what-works-in-primary.pdf) The Curriculum for Excellence (Education Scotland) (education.gov.scot/education-scotland/what-we-do/developing-creativity-employability-and-skills/) <i>The contribution of curriculum areas</i> (Education Scotland) (education.gov.scot/media/kxugralx/btc1.pdf)

10. Adnoddau ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn y sector uwchradd

Adnoddau

Mae'r rhestr hon yn cynnwys y ddau adnodd sydd wedi'u datblygu'n benodol ar gyfer Cymru, ac adnoddau sydd wedi'u datblygu ar gyfer cyd-destunau eraill. Efallai y bydd angen addasu adnoddau sydd wedi'u haddasu y tu allan i Gymru. Ni ddylid trin yr adnoddau yn y siartiau hyn fel argymhellion penodol.

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Y Celfyddydau Mynegiannol	Cyngor Celfyddydau Cymru (https://arts.wales/cy) yw'r corff swyddogol sy'n ariannu a datblygu'r celfyddydau yng Nghymru	National Drama (https://ndresources.co.uk) yw'r gymdeithas pwnc ar gyfer athrawon drama ac addysgwyr theatr Mae'r National Association for Education in Art and Design (NSEAD) (www.nsead.org) yn lais ar gyfer y celfyddydau, addysg grefft a dylunio ar draws pob sector, pob cyfnod addysg ar draws y DU a thu hwnt Mae One Dance UK (www.onedanceuk.org) yn darparu canllaw ar gyfer gyrfaoedd mewn dawns a Llysgenhadon Dawns Mae Music Mark (www.musicmark.org.uk) yn sefydliad aelodaeth, cymdeithas pwnc ac elusen sy'n darparu gwasanaethau addysg gerddoriaeth a chanolfannau Mae'r Media Education Association (MEA) (www.themea.org.uk) yn cefnogi addysgwyr cerdd, hyrwyddo gwaith llythrennedd cyfryngau ac yn codi statws addysg gyfryngau

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Iechyd a Lles	Mae CV+ yn cynnig portffolio, llythyr cyflenwi ac adeiladwr CV (www.cvplus.co.uk) (rhod ac am ddim a £) Mae Y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yng Nghymru (www.equalityhumanrights.com/en/commission-wales) yn hyrwyddo cydraddoldeb a hawliau dynol i bawb Mae Jigsaw Wales (www.jigsawpshe.com) (£) yn darparu rhaglen waith fanwl ar gyfer ABCh/iechyd a lles ar gyfer plant 3 i 16 oed Mae PiXL (www.pixl.org.uk/edge) (£) yn cynnig adnoddau sgiliau bywyd Mae TrueTube (www.truetube.co.uk) yn darparu adnoddau ar gyfer addysg grefyddol, ABCh a dinasyddiaeth What's Your Strength? (http://whatsyourstrength.co.uk) (£)	Association for Physical Education (AfPE) (www.afpe.org.uk/physical-education/) yw'r gymdeithas pwnc ar gyfer athrawon dinasyddiaeth yn y DU PSHE Association (https://pshe-association.org.uk/curriculum-and-resources/resources/health-and-wellbeing-wales-how-pshe-association) Mae LifeSkills (https://barclayslifeskills.com/educators/lessons/) yn darparu cynlluniau gwersi <i>Educators' Toolkit</i> Skills Builder (www.skillsbuilder.org/secondary)
Y Dyniaethau	Cadw (cadw.llyw.cymru/dysgu) <i>Why Study Geography?</i> Alan Parkinson (£) (London Publishing Partnership) <i>Why Study History?</i> Marcus Collins a Peter N Stearns (£) (London Publishing Partnership)	Mae'r British Association for Local History (www.balh.org.uk) yn hyrwyddo hanes lleol ac yn cefnogi haneswyr lleol Careers education in the geography curriculum (www.rgs.org/schools/teaching-resources/careers-education-in-the-geography-curriculum/) modiwl gan y Royal Geographical Society Geographical Association (GA) (www.geography.org.uk/home) yw'r gymdeithas pwnc ar gyfer daearyddiaeth The Historical Association (www.history.org.uk) Mae'r National Association of Teachers of Religious Education (NATRE) (www.natre.org.uk) yn gweithio i gefnogi athrawon ac arweinyddion ysgolion ar bob cam o'u gyrfaedd Royal Geographical Society (www.rgs.org/schools/)

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu	Double Club (hwb.gov.wales/repository/discovery?fields=resources&query=Double%20Club&sort=relevance&strict=1) (Ffrangeg, Almaeneg, Sbaeneg, Eidaleg, Portiwgaleg) gan Gymdeithas Bêl-droed Cymru <i>Why Study Languages?</i> Gabrielle Hogan-Brun (£) (London Publishing Partnership)	Association for Language Learning (ALL) (www.all-languages.org.uk) ar gyfer athrawon sy'n addysgu ieithoedd rhyngwladol Mae'r National Association for the Teaching of English (www.nate.org.uk) yn gweithio'n rhanbarthol a chenedlaethol ar draws pob cyfnod addysg The English Association (https://englishassociation.ac.uk) UK Literacy Association (https://ukla.org)
Mathemateg a Rhifedd	MoneySense (https://natwest.mymoneysense.com/home/) gan fanc NatWest – rhaglen addysg ariannol rhad ac am ddim ar gyfer dysgwyr 5 i 18 oed sy'n cynnwys gweithgareddau hwylus, gemau ac adnoddau sy'n helpu addysgu plant am arian yn y cartref ac mewn ysgolion Maths (realhistories.org.uk) (www.realhistories.org.uk) Mae nomis (www.nomisweb.co.uk) yn cynnig ystadegau swyddogol y farchnad lafur Swyddfa Ystadegau Gwladol (cy.ons.gov.uk/) <i>Why Study Mathematics?</i> Vicky Neale (£) (London Publishing Partnership) Mae Young Enterprise – Young Money (www.young-enterprise.org.uk) yn elusen genedlaethol sy'n ysgogi plant i lwyddo ym myd gwaith gan roi iddynt y sgiliau, gwybodaeth a'r hyder sydd angen arnynt	Association of Teachers of Mathematics (www.atm.org.uk) Mathematical Association (www.m-a.org.uk) National Centre for Excellence in the Teaching of Mathematics (www.ncetm.org.uk) Athrofa Gwyddorau Mathemategol a Chyfrifiannol Cymru (WIMCS)

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Gwyddoniaeth a Thechnoleg	Fideos a baratowyd gan yr Academi Beirianneg Frenhinol (www.thisisengineering.org.uk) ar weithwyr gwyddoniaeth, technoleg, peirianneg a mathemateg (STEM) Royal Society's Inspiring Scientists: Diversity in British Science (https://royalsociety.org/topics-policy/diversity-in-science/inspiring-scientists/) STEM Learning (www.stem.org.uk) yn cynnig prosiectau, hyfforddiant ac adnoddau i athrawon a dysgwyr	Mae'r Association for Science Education (ASE) (www.ase.org.uk) yn gorff aelodaeth sydd wedi cefnogi ymarferwyr gwyddoniaeth o addysg gyn-ysgol i addysg uwch am dros 100 mlynedd; mae aelodau yn cynnwys athrawon, technegwyr, tiwtoriaid a chynghorwyr Computing at School (www.computingatschool.org.uk) Institute of Physics (www.iop.org) Mae'r Royal Society of Biology (www.rsb.org.uk/education) yn hyrwyddo addysg a datblygiad proffesiynol ac yn annog diddordeb y cyhoedd mewn gwyddorau bywyd Mae gwefan y Royal Society of Chemistry (www.rsc.org/teaching-and-learning/) yn tynnu ynghyd eu cefnogaeth arlein ar gyfer addysgu cemeg <i>Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg a Mathemateg (STEM): Canllawiau i ysgolion a cholegau yng Nghymru (2012)</i> (llyw.cymru/gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-mathemateg-stem-canllawiau-ar-gyfer-ysgolion-cholegau) <i>Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg a Mathemateg (STEM) mewn addysg a hyfforddiant: Cynllun gweithredu i Gymru (2016)</i> (llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-02/gwyddoniaeth-technoleg-peirianneg-a-mathemateg-mewn-addysg-a-hyfforddiant-cynllun-cyflawni-i-gymru.pdf) Prosiect tystiolaeth waelodlin ac ymchwil ar gyfer cydraddoldeb rhywiol mewn STEM (2020) (llyw.cymru/prosiect-tystiolaeth-waelodlin-ac-ymchwil-ar-gyfer-cydraddoldeb-rhywiol-mewn-stem) Mae'r Technology, Pedagogy and Education Association (https://tpea.ac.uk) yn llywio polisi ac arfer yn technoleg addysg

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Gwyddoniaeth a Thechnoleg (parhad)		Mae'r Design and Technology Association (www.data.org.uk) yn cefnogi polisi ac ymarfer mewn addysg dechnoleg Bwrdd Cydraddoldeb mewn Gwyddoniaeth, Technoleg, Perianeg a Mathemateg (llyw.cymru/bwrdd-menywod-mewn-gwyddoniaeth-technoleg-peirianeg-mathemateg/beth-rydym-yn-ei-wneud) STEM Learning (www.stem.org.uk/) – prosiectau, hyfforddiant ac adnoddau i athrawon a dysgwyr
Cyffredinol/ trawsgwricwlaidd	Amazing Apprenticeships (https://amazingapprenticeships.com/) Prentisiaethau (gyrfacymru.llyw.cymru/prentisiaethau) – Gyrfa Cymru Bitesize (www.bbc.co.uk/bitesize/learn) – (Cymraeg a Saesneg) – adnoddau addysgiadol gan y BBC Cyngor Prydeinig Cymru (https://wales.britishcouncil.org/en/educational-resources/school-teacher) – cysylltiadau rhwngwladol, cyfleoedd dysgu proffesiynol, adnoddau cwricwlwm, cefnogaeth yn yr ystafell ddosbarth a gwobrau Business Class Partnership (www.bitc.org.uk/case-study/wales-business-class-partnership-stories/) gan Busnes yn y Gymuned Mae Career Comp@nion (www.careercompanion.co.uk/) – wedi'i ddylunio i gefnogi arweinwyr gyrfaoedd wrth reoli, cynnal a darparu gweithgareddau Career Kickstart (www.natwest.com/learning/learning-for-you/working-life.html) o NatWest Careerpilot (www.careerpilot.org.uk/) ar gyfer plant a phobl ifanc 13 i 19 oed (wedi'i ganolbwyntio yn ne-orllewin Lloegr)	<i>Guide to using the Career Development Framework – KS3, KS4 and Post 16</i> (www.thecdi.net/write/Guide_to_using_the_Career_Development_Framework_KS3,_K4,_Post_16_.docx) gan y Sefydliad Datblygu Gyrfa Adnoddau CEC (https://resources.careersandenterprise.co.uk/) (Cwmni Gyrfaoedd a Menter) Inspiring the Future from Education and Employers (www.inspiringthefuture.org/) Llywodraeth Cymru Prentisiaethau (gyrfacymru.llyw.cymru/prentisiaethau) <i>Partneriaethau gyda Chyflogwyr mewn Ysgolion Uwchradd ac Ysgolion Arbennig</i> (Estyn, 2020) (www.estyn.llyw.cymru/adroddiadau-thematig/partneriaethau-chyflogwyr-mewn-ysgolion-uwchradd-ac-arbennig?) Porth Sgiliau (businesswales.gov.wales/skillsgateway/cy) gan Busnes Cymru – gwybodaeth ddefnyddiol i ysgolion ar brentisiaethau, gwybodaeth y farchnad lafur, cymwysterau a phartneriaethau sgiliau rhanbarthol

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Cyffredinol/ trawsgwricwlaidd (parhad)	Mae Careerssoft (www.careerssoft.co.uk/) (£) yn darparu adnoddau gyrfaoedd annibynnol o ansawdd Mae Gyrfa Cymru (careerswales.gov.wales/job-information/articles) yn cyflwyno sgiliau a gyrfaoedd sy'n gysylltiedig â phynciau gwahanol Mae Eclips (www.eclips-online.co.uk/) (£) yn darparu gwybodaeth i ddefnyddwyr i'w galluogi i wneud penderfyniadau yn seiliedig ar wybodaeth gadarn Mae Cyfnewidfa Addysg Busnes (EBE) (gyrfacymru.llyw.cymru/cyflogwyr/gweithio-gydag-ysgolion) yn fas data o gyflogwyr ar draws Cymru sy'n awyddus i weithio gydag ysgolion mewn gwahanol ffyrdd Mae icould (https://icould.com/) yn cynnig adnoddau fideo a Buzz Quiz Mae LifeSkills (barclayslifeskills.com/) wedi'i greu gyda banc Barclays Mae LMI for All (www.lmiforall.org.uk) yn darparu gwybodaeth farchnad lafur o ansawdd uchel i gefnogi penderfyniadau ar yrfaeodd Mae Morrisby (www.morrisby.com/schools) (£) yn darparu gyrfaoedd, asesiadau ac adnoddau cyfarwyddyd o ansawdd uchel Mae My future My choice (www.myfuturemychoice.co.uk/) yn cynnig gweithgareddau ac adnoddau (£) Mae My Personal Finance Skills (https://mypersonalfinanceskills.org/) yn darparu adnoddau a gweithdai (oed 14 ac uwch) My World of Work (Yr Alban) (www.myworldofwork.co.uk/) – yw gwefan gwybodaeth a chynghor gyrfaoedd sy'n cael ei redeg gan Adran Sgiliau Llywodraeth Yr Alban (SDS)	Mae ColegauCymru (www.colegau.cymru/?_locale=cy) yn darparu gwybodaeth am yrfaeodd ôl-16 a phrosiectau addysg sy'n gysylltiedig â gwaith The Curriculum for Excellence (Yr Alban) (education.gov.scot/education-scotland/what-we-do/developing-employability-and-skills/) <i>The contribution of curriculum areas</i> (Yr Alban) (education.gov.scot/media/kxugralx/btc1.pdf)

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Cyffredinol/ trawsgwricwlaidd (parhad)	Mae North East Ambition (www.northeastambition.co.uk/) yn cynnig adnoddau, cyfeiriadur darparwyr ac offer cwricwlwm Mae Planit (Yr Alban) (www.planitplus.net/) yn darparu offer rhyngweithiol i gefnogi cynllunio gyrfa Pontydysgu (https://pontydysgu.eu/) – adnoddau ac erthyglau ar e-ddysgu Mae Speakers for School (Y DU yn ei chyfanrwydd) (www.speakersforschools.org/) yn gweithredu gyda nod i ddod â anghydraddoldeb addysgiadol i ben trwy rhoi mynediad i bawb i'r un rhwydweithiau dylanwadol Mae Start profile (www.startprofile.com/) – yn galluogi unigolion i chwilio am leoliadau, swyddi, cyrsiau a phrentisiaethau Her Dechrau Rhywbeth Da (businesswales.gov.wales/bigideas/cy/startsomethinggood) gan Syniadau Mawr Cymru – her menter cymdeithasol Mae Success at School (https://successatschool.org/) yn cynnig gwybodaeth gyrfaoedd a chanllawiau pwnc (am ddim a £) Adnoddau addysgu gan TES (www.tes.com/teaching-resources) (£) Mae Twinkl (www.twinkl.ca/search?term=welsh) (rhad ac am ddim, a £) yn darparu ystod o adnoddau cynllunio, gan gynnwys rhai y gellir eu defnyddio ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith UCAS (www.ucas.com/) ar gyfer gwybodaeth gyrfaoedd ôl-16 a gwasanaethau derbyn addysg uwch Youth Card (app) (www.speakersforschools.org/youthcard-join/) gan Speakers for School YouTube (www.youtube.com/) – chwilio ar fideos gyrfaoedd i bobl ifanc	

11. Adnoddau ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith mewn ysgolion arbennig

Adnoddau

Mae'r rhestr hon yn cynnwys adnoddau ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol sydd wedi'u datblygu'n benodol ar gyfer Cymru, ac adnoddau sydd wedi'u datblygu ar gyfer cyd-destunau eraill. Efallai y bydd angen addasu adnoddau sydd wedi'u creu y tu allan i Gymru. Ni ddylid trin yr adnoddau yn y siartiau hyn fel argymhellion penodol.

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Y Celfyddydau Mynegiannol	Mae Bring the Noise (www.bbc.co.uk/teach/bring-the-noise) gan BBC Teach (cerddoriaeth) yn darparu adnoddau cerdd ar gyfer athrawon Mae Singing Hands (https://singinghands.co.uk/) (am ddim a £) yn hyrwyddo arwyddo gyda Makaton i ddatblygu sgiliau cyfathrebu plant trwy gerddoriaeth, caneuon, gemau a gweithgareddau	
Iechyd a Lles	Mae gan Epilepsy Action (www.epilepsy.org.uk/info/children-young-adults) gyngor a gwybodaeth i blant a phobl ifanc Mae Mencap (www.mencap.org.uk/advice-and-support/employment-services) yn cynnig cyngor gyrfaoedd a chyflogaeth i bobl ifanc Mae New Horizons (www.asdan.org.uk/new-horizons/) (ASDAN) (£) yn adnodd cwricwlwm sy'n seiliedig ar weithgareddau sy'n cefnogi'r gwaith o ddarparu ABCh, dinasyddiaeth a gyrfaoedd i blant 9 i 13 oed sydd ag anghenion addysgol arbennig	Mae gan ADDISS (The National Attention Deficit Disorder Information and Support Service) (www.addiss.co.uk/) (£) adnoddau i helpu plant a phobl ifanc i lwyddo mewn addysg a chyflogaeth Mae ADHWISEUK (www.adhdwise.uk/) (£) yn cynnig hyfforddiant ac ymgynghoriaeth ar gyflawni canlyniadau cadarnhaol i ddysgwyr ag ADCC

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Iechyd a Lles (parhad)		Mae <i>Helping Children Pursue their Hopes and Dreams: A Guidebook</i> gan Margo Sunderland (Routledge, 1999) (www.childmentalhealthcentre.org/shop/books/product/78-helping-children-pursue-their-hopes-and-dreams-a-guidebook) (£) wedi'i gynllunio i helpu plant i reoli eu teimladau Mae Makaton (https://makaton.org/TMC/) (am ddim a £) wedi datblygu ystod o adnoddau sgiliau bywyd gan ddefnyddio lleferydd gydag arwyddion
Gwyddoniaeth a Thechnoleg	Mae <i>Obsessive Compulsive Disorder: A Young Person's Self Help Guide</i> (www.anxietyuk.org.uk/wp-content/uploads/2020/10/Obsessive-Compulsive-Disorder-A-young-persons-self-help-guide.pdf) yn dangos sut y gall meddwl fel gwyddonydd helpu i guro OCD	The Design and Technology Association (www.data.org.uk/)
Cyffredinol/ trawsgwricwlaidd	North East Ambition (www.northeastambition.co.uk/) ar gyfer rhestr adnoddau, cyfeiriadur darparwyr ac offer cwricwlwm Adnoddau addysgu TES (www.tes.com/teaching-resources) (£) Mae Twinkl (www.twinkl.co.uk/) (rhad ac am ddim, a £) yn darparu ystod o adnoddau cynllunio, gan gynnwys rhai y gellir eu defnyddio ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith	The Council for Subject Associations (www.subjectassociations.org.uk/member/special-educational-needs-disabilities/) – am gysylltiadau ag arbenigwyr cymdeithasau ac elusennau yn y maes SEND Mae Porth Sgiliau (businesswales.gov.wales/skillsgateway/) gan Busnes Cymru yn darparu gwybodaeth i ysgolion am gyfleoedd cyflogaeth i bobl anabl gan gynnwys mynediad i waith, prentisiaethau cynhwysol, Cymru fwy cyfartal a hawliau a chyfrifoldebau'r gweithlu

Meysydd	Adnoddau cwricwlwm	Adnoddau dysgu proffesiynol
Cyffredinol/ trawsgwricwlaidd (parhad)		Mae gan ColegauCymru (www.colegau.cymru/?_locale=cy) wybodaeth am yrfaeodd ôl-16 a phrosiectau addysg sy'n gysylltiedig â gwaith ar gyfer anghenion dysgu ychwanegol National Association for Special Educational Needs (www.nasen.org.uk/) <i>Partneriaethau gyda Chyflogwyr mewn Ysgolion Uwchradd ac Ysgolion Arbennig</i> (Estyn, 2020) (www.estyn.gov.wales/system/files/2021-08/Partnerships%2520with%2520employers%2520in%2520secondary%2520and%2520special%2520schools%2520en_0.pdf) Adnoddau SEND Cwmni Gyrfaeodd a Menter (https://resources.careersandenterprise.co.uk/browse-category/send)

12. Creu diwylliant dysgu proffesiynol o fewn gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Mae datblygu'r athrawon a staff eraill sy'n hwyluso gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn rhan hanfodol o adeiladu darpariaeth o ansawdd uchel. Dylai'r ysgol:

- neilltuo amser i ddatblygiad proffesiynol ar gyfer yr holl staff sy'n ymwneud â gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith, er enghraifft drwy drefnu sesiwn HMS bwrpasol
- weithio'n rhagweithiol gyda chefnogwyr (er enghraifft partneriaid gwella) a rhwydweithiau (er enghraifft arweinwyr ysgolion a rhwydweithiau ymarferwyr) wrth ganolbwyntio ar ddatblygu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith
- cynnal arolwg o anghenion dysgu proffesiynol yn gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith gyda grwpiau penodol o staff, er enghraifft arweinwyr Meysydd
- defnyddio cymorth dysgu proffesiynol allanol lle bo'n briodol.

Sesiynau dysgu proffesiynol ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Bydd y rhestr wirio ganlynol yn helpu'r ysgol i gynllunio sesiwn dysgu proffesiynol ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith.

- Sefydlu grŵp cynllunio.
- Cadarnhau dyddiad, amseru, ystafelloedd/lleoliadau, cyllideb, y staff bydd yn cymryd rhan ynddynt.
- Ystyried gwahodd gwesteion/siaradwyr ac arbenigwyr i wella'r sesiwn.
- Nodi diben y sesiwn (nodau ac amcanion) a rhoi teitl bachog iddo.
- Awgrymu pynciau/gweithgareddau a hwyluswyr. Amlinellu'r cynnwys arfaethedig a'r dulliau hyfforddi (gweithredol a chyfranogol). Pan fydd yn barod, trosglwyddo manylion i gynllunydd y sesiwn ac aseinio unigolion i arwain ar wahanol rannau o'r digwyddiad.
- Cynllunio elfen cyfryngau digidol a chymdeithasol (er enghraifft cymryd rhan drwy lwyfan ar-lein, sesiwn recordio, hashnod twitter).
- Cynllunio sut y byddwch yn gwerthuso'r digwyddiad (gan gyfeirio at fodel Kirkpatrick).
- Adnabod pa gymorth gweinyddol sydd ei angen a threfnu'r cymorth hwnnw (er enghraifft cyfarch gwesteion, paratoi deunyddiau, lluniaeth).

- Hyrwyddo'r sesiwn drwy gyhoeddiadau a negeseuon atgoffa, er enghraifft cylchlythyr, e-bost, posteri, drwy gyfryngau cymdeithasol.
- Cynllunio sut y byddwch yn lledaenu canlyniadau'r digwyddiad.

Darparwyr dysgu proffesiynol allanol

Mae ystod eang o sefydliadau a all gefnogi dysgu proffesiynol gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol.

Sefydliadau gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith proffesiynol

- Athrofa Datblygu Gyrfaedd (Career Development Institute) (www.thecdi.net/Home)
- Gyrfa Cymru (gyrfacymru.llyw.cymru/gweithwyr-gyrfaedd-proffesiynol)

Prosiectau cenedlaethol

- Cyngor y Gweithlu Addysg (www.ewc.wales/site/index.php/cy/)
- Hwb – datblygiad proffesiynol (hwb.gov.wales/datblygiad-proffesiynol/)
- Yr Academi Genedlaethol ar gyfer Arweinyddiaeth Addysgol (<https://nael.cymru/cy/>)
- Dull cenedlaethol ar gyfer dysgu proffesiynol (hwb.gov.wales/datblygiad-proffesiynol/dull-cenedlaethol-ar-gyfer-dysgu-proffesiynol/)
- Rhaglen Dysgu Proffesiynol Genedlaethol – Cwricwlwm i Gymru (curriculumforwales.gov.wales/2019/11/29/the-curriculum-for-wales-professional-learning-programme-from-our-regional-education-consortia/)
- Taith dysgu proffesiynol (hwb.gov.wales/datblygiad-proffesiynol/taith-dysgu-proffesiynol/)
- Safonau proffesiynol (hwb.gov.wales/datblygiad-proffesiynol/safonau-proffesiynol/#y-dull-cenedlaethol-ar-gyfer-dysgu-proffesiynol:-safonau-proffesiynol-ar-gyfer-addysgu-ac-arweinyddiaeth)
- Consortia Gwella Ysgolion (www.wlga.wales/school-improvement-consortia-wales-contact-details)

Consortia dysgu proffesiynol rhanbarthol

- Consortia Gwella Ysgolion Cymru (www.wlga.cymru/school-improvement-consortia-wales-contact-details)
- Gogledd Cymru (www.partneriaethsgiliaugogledd.cymru/)
- Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol (<https://businesswales.gov.wales/skillsgateway/cy/datblygu-sgiliau/partneriaethau-sgiliau-rhanbarthol>)
- Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol De Ddwyrain Cymru a Phrifddinas Caerdydd (www.data.cymru/cym/sewso)
- De Orllewin a Chanolbarth Cymru (www.data.cymru/cym/rhp)
- De Orllewin Cymru (<https://rlp.infobasecymru.net/IAS/themes/>)

Adnoddau ar-lein sy'n mynd i'r afael â damcaniaethau allweddol ar gyfer gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith

Mae gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith yn adeiladu ar hanes hir o ymchwil, ymarfer a theori. Efallai y bydd pobl sy'n ymwneud ag arwain gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith mewn ysgolion yn awyddus i archwilio rhai o'r syniadau sy'n tanategu'r maes hwn. Mae'r pecyn adnoddau hwn yn rhoi rhai mannau cychwyn allweddol i chi.

- Damcaniaethau a modelau gyrfaedd (www.careers.govt.nz/resources/career-practice/career-theory-models/) – adnodd a gynhyrchwyd gan Gyrfa Seland Newydd i roi cyflwyniad i rai o'r prif ddamcaniaethau gyrfa.
- Theori gyrfa (<https://marcr.net/marcr-for-career-professionals/career-theory/>) – adnoddau gan MARCR.net sydd wedi'u cynllunio er mwyn cefnogi hyfforddiant ymarferwyr gyrfaedd.
- Cyflwyniad i theori gyrfa (<https://adventuresincareerdevelopment.wordpress.com/2020/09/17/introduction-to-career-theory-a-self-study-course/>) – cwrs hunan-astudio gan Tristram Hooley.
- Mae addysgu deialogeg (www.jct.ie/perch/resources/english/dialogic-handout-1.pdf) yn ddull sy'n seiliedig ar sgysiau cydweithredol rhwng athrawon a myfyrwyr. Gellir ei ddefnyddio'n effeithiol i gefnogi gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith gan ei fod yn annog deialog a myfyrio. Gweler hefyd y weminar gan Yr Athro Robin Alexander (<https://my.chartered.college/2020/11/webinar-dialogic-teaching-revisited-more-important-now-than-ever/>).
- Mae dysgu'n seiliedig ar broblemau (<https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/engaging-students/problem-based-learning>) yn cyflwyno problem i fyfyrwyr ei datrys sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt ymgysylltu ag ystod o ddeunyddiau. Mae'r pwyslais ar fyfyrwyr yn ateb cwestiwn sylfaenol sy'n bwysig iddynt megis 'Sut y gallwn wella boddhad yn y gwaith?'
- Mae dysgu drwy brofiad (https://en.wikipedia.org/wiki/Experiential_learning) neu ddysgu drwy wneud yn ddull y gellir ei ddefnyddio i gefnogi gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith. Gweler casgliad manwl CERIC o adnoddau sy'n edrych ar y defnydd o ddysgu drwy brofiad wrth ddatblygu gyrfa (<https://ceric.ca/wpdm-package/experiential-learning-and-career-development/>).
- Mae dysgu yn seiliedig ar bortffolio (<https://teaching.unsw.edu.au/assessing-portfolio>) yn annog dysgwyr i greu portffolio sy'n cofnodi eu dysgu a'u cyflawniadau yn gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith.

13. Creu rhwydwaith

Ni all yr ysgol yn unig hwyluso gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith. Mae'n bwysig adeiladu rhwydwaith gydag unigolion a sefydliadau eraill i gefnogi eich darpariaeth gyrfaedd a phrofiadau byd gwaith. Dylai eich rhwydwaith gynnwys rhai neu'r cyfan o'r canlynol.

- Dysgwyr
- Rhieni a gofalwyr
- Cyn-fyfyrwyr
- Ysgolion partner a cholegau
- Darparwyr prentisiaethau
- Prifysgolion
- Busnesau, undebau llafur a chymdeithasau proffesiynol
- Mudiadau ac elusennau cymunedol a gwirfoddol
- Gyrfa Cymru

Mapio eich rhwydwaith

Gall fod yn ddefnyddiol meddwl am bwy rydych chi eisoes yn eu hadnabod ac yn gweithio gyda nhw. Gallai'r templed canlynol fod yn ddefnyddiol wrth eich cefnogi i wneud hyn.

Partner	Cyswllt allweddol	Gweithgareddau cyfredol	Meysydd i'w datblygu

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

Meithrin perthnasoedd newydd

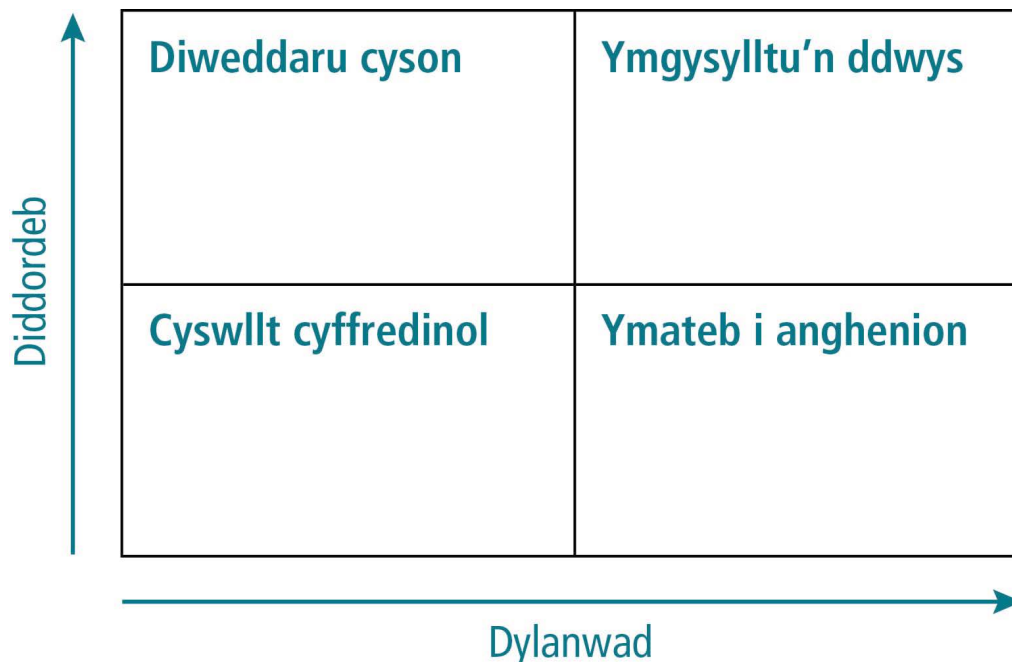
Efallai yr hoffech hefyd ystyried pa sefydliadau a phartneriaid yr hoffech ymgysylltu â nhw. Gallai'r templed canlynol fod o gymorth wrth wneud hyn.

Partner posibl	Cyswllt allweddol os yw'n hysbys	Am beth yr ydych yn chwilio?	Am beth mae'r partner posibl yn chwilio?	Sut byddwch yn gwneud cyswllt?

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

Rheoli perthnasoedd niferus

Mae'n hawdd iawn adeiladu nifer o berthnasoedd yn gyflym. Os ydych chi'n darganfod fod gennych ormod, gallwch ei chael hi'n anodd eu rheoli i gyd. Mae'r fframwaith canlynol yn ffordd o drefnu a rheoli eich partneriaethau a'ch cysylltiadau.

14. Datblygu cytundeb partneriaeth gyda chyflogwr neu ymwelydd arall

Ni fydd angen i bawb yn eich rhwydwaith ddod i mewn i'ch ysgol na chysylltu'n uniongyrchol â dysgwyr. Os ydych yn dod â chyflogwr neu ymwelydd arall i'r ysgol, mae ystod o bethau y mae angen i chi feddwl amdanynt. Mae'n bwysig treulio amser gyda'r ymwelydd yn siarad am yr hyn yr ydych am iddynt ei wneud, yr hyn y dylent ei ddisgwyl, sut y maent am gael sylw ac amrywiaeth o faterion eraill. Bydd y rhestr wirio ganlynol yn eich helpu i ymdrin â'r holl faterion pwysig ymlaen llaw.

	Ysgol	Cyflogwr
Prif gyswllt		
Teitl swydd		
Sut y cyfeirir ato/ati yn yr ysgol		
Ffôn		
E-bost		
Cysylltiadau amgen		
Manylion y prosiect		
Beth yw'r gweithgaredd?		
Pryd fydd y prosiect yn digwydd?		
Lle fydd y prosiect yn digwydd?		
Pa fath o le fydd ei angen?		
Pwy fydd yn bresennol?		
Beth yw oedran y dysgwyr?		
Cysylltiadau â Meysydd		
Disgrifiadau dysgu a gwmpesir		
Beth fydd y cyflogwr/ymwelydd yn ei wneud?		
Adnoddau sydd eu hangen		
Anghenion lluniaeth a dietegol		
Parcio ceir		
Cynllun gweithredu		
Gweithredoedd i'w cwblhau	Pwy?	Erbyn pryd?
		Sylwadau

Cliciwch yma i agor y ffurflen

15. Cynllunio eich proses hunanasesu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Bydd y templed isod yn eich helpu i gynllunio eich proses hunanasesu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith.

Hunanasesu darpariaeth eich ysgol	
Beth mae eich hunanasesiad yn canolbwyntio arno?	
Pwy sy'n arwain yr hunanasesiad?	
Pwy arall fydd yn cymryd rhan?	
Pryd mae'n mynd i ddigwydd?	
Gweithgareddau allweddol	
Pa brosesau a dulliau gweithredu fyddwch chi'n eu defnyddio?	
Pa mor hir fydd hyn yn ei gymryd?	
Canlyniadau	
Beth ydych chi'n gobeithio ei gyflawni?	
Beth fydd prif allbynnau a chanlyniadau'r hunanasesiad?	

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

16. Prif ganfyddiadau o'ch hunanasesiad

Unwaith y byddwch wedi cwblhau eich hunanasesiad dylech dreulio amser yn myfyrio a nodi eich prif ganfyddiadau, beth rydych chi'n ei feddwl amdanynt a'r hyn rydych chi'n mynd i'w wneud. Yn ddelfrydol, dylech geisio cydnabod cryfderau a meysydd i'w datblygu a hefyd nodi'r meysydd pwysicaf, enillion cyflym a materion fydd angen sylw pellach. Ni allwch geisio mynd i'r afael â phopeth ar yr un tro.

Canfyddiadau allweddol o'ch hunanasesiad gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith			
Cryferau	Pam (esboniad)	Beth sydd angen digwydd?	Cyfrifoldeb pwy?
Meysydd allweddol i'w datblygu	Pam (esboniad)	Beth sydd angen digwydd?	Cyfrifoldeb pwy?
Enillion cyflym	Pam (esboniad)	Beth sydd angen digwydd?	Cyfrifoldeb pwy?
Materion i ddod yn ôl atynt yn hwyrach		Pryd y byddwch yn dychwelyd i'r materion hyn?	

Cliciwch yma i agor y ffurflen

17. Portffolio hunanasesu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith

Gall fod yn ddefnyddiol tynnu ynghyd yr holl ddogfennau rydych wedi'u defnyddio fel rhan o'r broses hunanasesu. Gall hyn gynnwys llawer o'r dogfennau yn y pecyn adnoddau hwn yn ogystal â mathau eraill o dystiolaeth. Gallwch ddefnyddio'r canlynol fel taflen ar gyfer y portffolio hwn i'ch helpu i drefnu'r holl dystiolaeth yr ydych wedi'i thynnu ynghyd.

Taflen glawr portffolio hunanasesu			
Beth yw gweledigaeth eich ysgol ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith?			
Pwy sydd â chyfrifoldeb am arwain gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith?			
Pwy yw'r rhanddeiliaid allweddol?			
Dimensiynau ansawdd			
	Cryfderau	Meysydd allweddol i'w datblygu	Tystiolaeth
Arwain datblygiad gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith			
Gwireddu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith ar draws y cwricwlwm			
Gweithredu dysgu ac addysgu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith yn effeithiol			
Cefnogi dysgu proffesiynol ar gyfer gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith			
Datblygu gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith ar y cyd			
Arddangos effaith gyrfaoedd a phrofiadau byd gwaith			
Sylwadau			
Camau gweithredu allweddol			
Adolygu			
Pwyntiau i'w hadolygu yn dilyn yr hunanasesiad hwn			
Dyddiad arfaethedig ar gyfer yr hunanasesiad nesaf			

Cliciwch yma i agor y ffurflen